

JAARVERSLAG 2018

van

PC Uitvaart B.V.

AMSTERDAM

INHOUD

	Pagina
Rapport	
• Bedrijfsprofiel	2
• Verslag van de Raad van Commissarissen	3
• Directieverslag	5
Jaarrekening	10
• Geconsolideerde balans per 31 december 2018 voor winstverdeling	11
• Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018	13
• Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2018	14
• Toelichting:	
• Toelichting algemeen	16
• Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2018	22
• Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018	32
• Enkelvoudige balans per 31 december 2018 voor winstverdeling	37
• Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2018	39
• Toelichting op enkelvoudige balans per 31 december 2018 voor winstverdeling en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2018	40
• Voorstel resultaatbestemming	45
Overige gegevens	45
• Statutaire bepaling resultaatbestemming	46
• Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	47

BEDRIJFSPROFIEL

PC Uitvaart is een moderne uitvaartonderneming met een rijke traditie en ervaring in de gehele keten van de uitvaartbranche. Op 1 januari 2003 is PC Uitvaart B.V. van start gegaan als holdingvennootschap voor alle werkmaatschappijen van de Coöperatie PC (opgericht in 1931). Om redenen als klantgerichtheid, efficiency en slagvaardigheid zijn de bedrijfsactiviteiten en activa afgesplitst van de vereniging en ondergebracht in PC Uitvaart B.V.

Tot PC Uitvaart B.V. behoren PC Uitvaart B.V., PC Uitvaart Begeleiding B.V., PC Uitvaart Locaties B.V., PC Uitvaart Verzekeringen N.V., Begraafplaatsen en Crematorium Almere B.V. (50% deelneming), Samenwerking Crematorium B.V. (50%), Crematorium en uitvaartcentrum Alkmaar B.V. (50% deelneming), PC Uitvaart Assurantiebemiddeling B.V. en Stichting PC Uitvaart Deposito.

Omgerekend naar voltijd-dienstverbanden stonden er ultimo 2018 133 werknemers bij PC Uitvaart onder contract (ultimo 2017: 131 fte), verspreid over meerdere vestigingen. Het hoofdkantoor staat in Amsterdam.

Tot de activiteiten van PC Uitvaart behoren uitvaartverzorging, cremieren en begraven en financiële dienstverlening (verzekeren/sparen). PC Uitvaart gaat uit van een integrale dienstverlening. De activiteiten van PC Uitvaart in de eigen locaties concentreren zich voornamelijk in de thuismarkt Groot Amsterdam. PC Uitvaart gebied: van Hoorntot en met Alphen aan den Rijn en van de Noordzee tot en met Almere.

PC Uitvaart beschikt over uitvaartcentra in Hoornt, Purmerend, Zaanstad, Amsterdam, Almere en Alphen aan den Rijn en Nieuw-Vennep, alsmede crematoria in Hoornt, Purmerend, Zaanstad, Amsterdam, Almere, Alphen aan den Rijn en Nieuw-Vennep. Een nieuw crematorium/ uitvaartcentrum in Alkmaar is in aanbouw.

Doel is om de wensen van de klant betaalbaar en met hoge kwaliteit te kunnen realiseren. Tegelijkertijd wil PC Uitvaart desgewenst de zorgen van nabestaanden zoveel mogelijk uit handen nemen. De dienstverlening vindt plaats in zowel de eigen bedrijfslocaties, de locaties van derden als in privé-locaties zoals woonhuizen.

VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van PC Uitvaart B.V.

Hierbij bieden wij u de door de Directie opgemaakte jaarrekening over het boekjaar 2018 aan, alsmede het directieverslag. Bij de jaarrekening heeft Baker Tilly op 1 mei 2019 een goedkeurende accountantsverklaring afgegeven. Wij hebben deze jaarrekening en het directieverslag tijdens onze vergadering van 26 april 2019 in aanwezigheid van de accountant besproken. Wij verzoeken u de jaarrekening 2018 vast te stellen en in te stemmen met het voorstel om het gehele nettoresultaat toe te voegen aan de reserves.

Wij stellen daarnaast voor de Directie te dechargeren voor het gevoerde beleid en de Raad van Commissarissen voor het gehouden toezicht.

In het afgelopen jaar heeft de Raad van Commissarissen zeven keer vergaderd, heeft zij deelgenomen aan een strategietraject tezamen met de Raad van Commissarissen van PC Uitvaart Verzekeringen en heeft meermaals informeel overleg plaatsgevonden. Haar onderling functioneren over het verslagjaar is onderwerp van een zelfevaluatie geweest, gehouden in het voorjaar van 2019 waaruit onder meer een aantal verbeterpunten kwamen. Ook is vastgesteld dat de Raad van Commissarissen, zowel onderling als naar de Directie, constructief-kritisch, open en betrokken geopereerd heeft.

In 2018 heeft de in het jaar 2017 ingezette verkoop van het grootste deel van onze verzekeringsportefeuille aan Ardanta-a.s.r. haar beslag gekregen; de formele afsluiting van deze transactie vond plaats op 1 oktober 2018.

De op deze wijze overgedragen verzekeringen blijven overigens, behoudens waar de klant dat nadrukkelijk niet zou wensen, uitgevoerd worden door PC Uitvaart. Deze transactie heeft voor de Groep een boekwinst opgeleverd en maakt naast vermogen, ook tijd en energie van Directie en team vrij om zich te richten op de ambitie om het marktleiderschap in ons gekozen werkgebied verder te versterken door middel van het bieden van excellente dienstverlening.

Ondanks het feit dat wij daarin al stappen hebben gezet, en onze klanttevredenheid blijvend op een zeer hoog niveau staat, is de strategische transformatie van ons bedrijf in dit opzicht nog volop onderweg. In het bijzonder in de uitvaartbegeleiding heeft ons bedrijf die draai nog niet in alle opzichten gemaakt. De daarvoor benodigde cultuur-aanpassingen en de veranderingen die dit meebrengt vraagt nieuw gedrag van medewerkers hetgeen de nodige tijd kost. Een consistente ondersteuning in de vorm van infrastructuur, aangepaste processen en werkwijzen. Dat dit veel van onze mensen vraagt blijkt onder meer uit een hoger dan gemiddeld ziekteverzuim, een ontwikkeling die, tezamen met een steeds krappere wordende arbeidsmarkt, door de Directie (maar ook door de Raad van Commissarissen) nauw wordt gevolgd.

Dat het financiële resultaat van de Groep tevredenstellend is en dat ook liquiditeit en solvabiliteit op orde zijn, is mede het gevolg van de boekwinsten op de verkoop van verzekeringsportefeuille en het pand aan de Kabelweg. Verbetering van het operationele resultaat vraagt om een duurzame versterking van onze strategische positionering in dit multiculturele en snel veranderende werkgebied én de kwaliteit van uitvoering van ons strategische plan. Daarbij speelt uiteraard ook de kracht van onze concurrenten een rol. Opmerkelijk daarbij is de rol van de Gemeente Amsterdam en Gemeente Amstelveen die beiden uitvaartlocaties exploiteren.

Uit marktonderzoek komen signalen naar voren waaruit blijkt dat de prijsstelling van crematies en begrafenissen door deze, door de lokale overheid ondersteunde, bedrijven marktverstoring werken.

In juli 2018 deelde financieel directeur Jeroen Bijman mede op termijn het bedrijf te zullen verlaten, maar bereid te zijn aan te blijven tot een opvolger was benoemd en ingewerkt. In de tweede helft van 2018 heeft de Raad van Commissarissen, in nauw overleg met de Directie, de Ondernemingsraad en met externe ondersteuning, een geschikte opvolger gevonden. Per 1 maart 2019 is de heer Jan-Willem van Holst in dienst getreden als opvolger van Jeroen Bijman. Wij zijn zeer verheugd met de komst van een ervaren financiële man, die ook beschikt over ervaring in de branche. Daarnaast willen wij op deze plaats nogmaals bijzondere dank uitspreken aan Jeroen Bijman, die in de afgelopen jaren van grote waarde is geweest bij het uitzetten en uitvoeren van de strategische beweging waaraan wij inmiddels bezig zijn, en hem veel succes wensen bij zijn nieuwe activiteiten.

Ter afronding: 2018 was wederom een bewogen jaar met de nodige uitdagingen. De Raad van Commissarissen spreekt haar waardering uit voor de inzet van het gehele PCU team over het afgelopen jaar en wenst hen veel succes toe bij de uitvoering van de strategie in 2019!

Amsterdam, 1 mei 2019

PC Uitvaart B.V. - Raad van Commissarissen

W.F.C. Cramer, voorzitter

C.E. van Batum

H.F.M. Gertsen

Directieverslag

Algemeen

Hierbij presenteren wij u ons jaarverslag over 2018. Een jaar waarin PC Uitvaart weer een aantal belangrijke stappen richting toekomst heeft gezet, zoals het onderbrengen van haar verzekeringsportefeuille bij ASR Verzekeringen, het beklinken van een samenwerking met Monuta voor een nieuw crematorium in de gemeente Alkmaar, de start van een transformatie van het voormalige uitvaartcentrum Westgaarde tot het nieuwe kantoor van de groep en het vaststellen van de strategische koers voor de komende jaren.

Hoewel er in 2018 veel is bereikt en het fundament onder de toekomst van PC Uitvaart danig is gestut, zijn er ook ontwikkelingen die op korte termijn aandacht vragen. Zo is het aantal verzorgde uitvaarten in 2018 teruggelopen. De concurrentie in uitvaartbegeleiding is groot. Vooral aanbieders van budgetuitvaarten lijken terrein te winnen. De nieuwe strategie van PC Uitvaart is gericht op het heroveren van marktaandeel in uitvaartbegeleiding. PC Uitvaart wil in deze markt (weer) relevant zijn door potentiële klanten in een vroegtijdig stadium te informeren en te interesseren in dienstverlening rondom de uitvaarten in het algemeen en die van PC Uitvaart in het bijzonder. Om deze klanten te kunnen bedienen, is de functie van afscheidadviseur in het leven geroepen. PC Uitvaart wil zich profileren als onderneming met grote kennis van uitvaartbegeleiding.

De crematoria en begraafplaatsen kenden een goed jaar. Het aantal crematies en begrafenissen groeide tot 6.175, oftewel een stijging van ruim 2%. Daarbij moet nog worden opgemerkt dat het crematorium Purmerend als gevolg van radioactiviteit in de crematieoven bijna vier maanden gesloten is geweest. Naar schatting heeft PC Uitvaart hierdoor minimaal 70 crematies gemist. De oven is door een gespecialiseerd bedrijf ontsmet en begin november door de autoriteiten weer vrijgegeven voor cremeren. Bron van de radioactiviteit was een overledene die een bepaalde medische behandeling had ondergaan. PC uitvaart was niet in kennis gesteld. Branchebreed zijn er maatregelen ingevoerd om herhaling van een dergelijke calamiteit te voorkomen. Door het geringe stralingsniveau is er gelukkig geen gevaar opgetreden voor personeel en klanten.

Financieel

Over boekjaar 2018 werd een netto-resultaat van € 1.712.000 (2017: € 6.857.000) gerealiseerd. Het brutoresultaat uit uitvaartactiviteiten van € 816.000 bleef in 2018 achter bij de verwachtingen. Hierin is wel een eenmalige last van ruim € 500.000 begrepen in verband met de sluiting van Crematorium Purmerend, de ontwikkeling en implementatie van de nieuwe strategie en het versneld afschrijven van de crematieovens van Westgaarde die begin 2018 zijn vervangen. Het resultaat over 2017 werd gekleurd door een boekwinst van € 6.236.000 op de verkoop van onroerend goed. De operationele winst uit uitvaartactiviteiten is in 2018, net als in 2017, geheel toe te schrijven aan de exploitatie van crematoria en begraafplaatsen.

PC Uitvaart Verzekeringen realiseerde over 2018 een netto-resultaat van € 1.525.000 (2017: € 953.000). Hiervan hangt ruim € 2,2 miljoen (voor belasting) samen met de overdracht van de portefeuille aan ASR Verzekeringen. Dit resultaat bestaat uit een vrijval van de technische voorziening, een boekwinst op geliquideerde beleggingen en afschrijving op geactiveerde verkoopkosten en de kosten voor begeleiding door externe adviseurs. Zowel bij PC Uitvaart Verzekeringen als bij Stichting PC Uitvaart Deposito was sprake van een matig beleggingsjaar. Als de boekwinst op de verkoop van beleggingen in verband met de overdracht van de verzekeringen aan ASR buiten beschouwing wordt gelaten, bedraagt de opbrengst uit beleggingen - € 83.000 (2017: + € 2.829.000). Het nettoresultaat van Stichting PC Uitvaart Deposito bedroeg - € 601.000 € in 2018.

Het eigen vermogen van PC Uitvaart B.V. exclusief Stichting PC Uitvaart Deposito (geen deelneming in economische zin) groeide in 2018 met € 2.314.000 tot € 18.474.000. In juli 2018 heeft PC Uitvaart bij Stichting PC Uitvaart Deposito ter financiering van de investering in het crematorium Alkmaar een lening van € 5 miljoen opgenomen. Als zekerheid voor deze lening zijn de aandelen van PC Uitvaart in het Samenwerking Crematorium B.V. - de eigenaar van het crematorium - verpand.

Aan de met financier Rabobank overeengekomen financiële convenanten voor de EBITDA en de solvabiliteitsnorm is in 2018 ruimschoots voldaan.

Strategische koers

Het strategieplan 2015-2018 "Met excellente dienstverlening naar lokaal marktleiderschap" is het afgelopen jaar afgerond. De voornaamste doelstelling van het strategieplan het PC-huis op orde brengen is gerealiseerd. De focus is verschoven van intern en proces naar de klant, hetgeen heeft geresulteerd in een stijgende klantwaardering voor de dienstverlening. Helaas blijft het aantal verzorgde uitvaarten nog achter bij de doelstelling. Het aantal crematies en begrafenissen is daarentegen wel gestegen. Financieel staat PC Uitvaart er aanmerkelijk beter voor dan drie jaar geleden. Daarmee is een basis gelegd voor een nieuwe strategie gericht op behoud en uitbouw van de marktpositie.

Met het oog op de toekomst van PC Uitvaart zijn er verschillende strategische scenario's onderzocht. Er is uiteraard getoetst op bedrijfseconomische potentie, maar ook op de mate waarin de scenario's aansluiten bij het DNA van PC Uitvaart. PC Uitvaart wil met potentiële klanten in een vroeg stadium in contact komen over de invulling hun uitvaart. Het gaat dan nog niet zo zeer over concrete invulling, maar meer over het schetsen van een sfeerbeeld dat in de tijd verder kan worden uitgewerkt. Ook wil PC Uitvaart haar coöperatieve oorsprong nieuw leven inblazen door zich als maatschappelijk betrokken organisatie in de regio's te profileren. Een derde pijler waarop wordt ingezet, is productverbreding en -ontwikkeling. PC Uitvaart wil zich nog meer onderscheiden als professionele dienstverlener met grote kennis van het afscheid en de uitvaart en daarbij onderscheidende productconcepten aanbieden.

Ontwikkelingen in 2018

Uitvaartbegeleiding

PC Uitvaart Begeleiding heeft in 2018 niet geprofiteerd van de stijging van het aantal overledenen in haar thuismarkt Amsterdam. Er was zelfs sprake van een daling van het aantal verzorgde uitvaarten. Na toerekening van overheadkosten is de uitvaartbegeleiding niet meer winstgevend. Een groot deel van de kosten van PC Uitvaart Begeleiding heeft een vast karakter. Door de teruggelopen bezetting van afdelingen als vervoer en de drukkerij lopen de kosten per uitvaart op. Bovendien werd het resultaat nadelig beïnvloed door het hoge ziekteverzuim. Er is regelmatig een beroep gedaan op relatief dure, externe krachten.

Meldingen van overlijden in de avond en nacht worden sinds medio 2018 uitbesteed aan een callcenter. De uitbesteding werd in pilotvorm gestart en is dermate succesvol dat de directie heeft besloten om de uitbesteding permanent voort te zetten. De ondernemingsraad heeft hier een positief advies over uitgebracht.

Vestigingen

PC Uitvaartlocaties kan terugkijken op een goed jaar. Groei was er vooral in de periferie (Hoorn, Haarlemmermeer en Alphen aan den Rijn) en het aantal uitvaarten op Westgaarde stabiliseerde zich na een aantal jaren van terugloop. De groei bij de nieuwe, concurrerende crematoria Zorgvlied en Amsterdam Noord lijkt wat af te vlakken.

De bezetting van uitvaartcentra is teruggelopen. Reden hiervoor is de daling van het aantal verzorgde uitvaarten. In de uitvaartcentra van PC Uitvaart worden voornamelijk overledenen opgebaard waarvan de uitvaart door PC Uitvaart wordt begeleid. Het resultaat van vooral de zelfstandige uitvaartcentra staat daardoor onder druk. Door de lagere bezetting is het niet meer mogelijk om de ruime openingstijden van weleer te handhaven. Rouwbezoek vindt steeds vaker op afspraak plaats. De meeste uitvaartcentra zijn echter geïntegreerd in crematoria die wel ruimere openingstijden kunnen bieden. Er is duidelijk sprake van synergie tussen de uitvaartcentrum- en crematoriumactiviteiten. Daarom is ervoor gekozen om het uitvaartcentrum Westgaarde in het crematoriumgebouw onder te brengen. Meerdere ruimten in de rechtervleugel van het complex zijn geschikt gemaakt voor het opbaren van overledenen en condoleancebijeenkomsten. Ook zijn er in 2018 bij de inrit van het park vier familiesuites gerealiseerd die 24/7 voor nabestaanden toegankelijk zijn. De samenvoeging van het crematorium en het uitvaartcentrum is naar tevredenheid verlopen. Op Westgaarde zijn verder de Brederode- en familieaula opgeknapt. Begin 2018 werd het techniekgebouw met de nieuwe crematieovens al in gebruik genomen. Na de verhuizing naar het nieuwe kantoor in 2019 worden ook het centrale mortuarium en de logistieke functies van uitvaartbegeleiding in dit gebouw gehuisvest.

Crematorium Hoom realiseerde het hoogste aantal crematies sinds de opening in 1995. Er is de afgelopen jaren flink geïnvesteerd in de relatie met lokale uitvaartondernemers en dat beleid werpt zijn vruchten af. Wel ontstaat er steeds meer druk op het gebouw. Door slim gebruik van de verschillende ruimten kan het crematorium haar klanten nog steeds goed van dienst zijn, maar op termijn is uitbreiding wenselijk. Volgens planning wordt in 2019 met de zogenaamde Tuinkamer 100 m² aan het gebouw toegevoegd.

Ook in Alphen aan den Rijn zit het aantal crematies in een opgaande lijn. In deze regio is de crematiegraad nog steeds laag. Deze zal zeker gaan stijgen. In combinatie met een toename van het aantal overledenen in de regio door demografische ontwikkelingen zal de groei van het aantal crematies zich ongetwijfeld doorzetten. PC Uitvaart maakt plannen voor een uitbreiding van het crematorium. Daarbij is ook vervanging van de huidige crematieoven aan de orde. De gemeente Alphen aan den Rijn wordt nauw bij de planvorming betrokken. Vanaf de start van het crematorium in 2003 wordt al nauw samengewerkt met de gemeente. Het crematorium bevindt zich op de gemeentelijke begraafplaats en PC Uitvaart verzorgt de planning van begrafenissen op alle begraafplaatsen van de gemeente Alphen aan den Rijn al dan niet in combinatie met haar eigen faciliteiten.

PC Uitvaart heeft eind 2018 opdracht gegeven tot verbouwing van het voormalige uitvaartcentrum Westgaarde aan de Ookmeerweg in stadsdeel Amsterdam nieuw-west. Aanvankelijk werd ingezet op sloop en herbouw, maar dit stuitte op weerstand bij de gemeente. De gemeente kent aan het gebouw namelijk een architectonische waarde toe. Een architect heeft vervolgens een ontwerp gemaakt voor transformatie van het gebouw naar een kantoorfunctie waarbij het karakter van het gebouw behouden blijft. Dit ontwerp voldeed aan het programma van eisen van PC Uitvaart en werd door de gemeente met enthousiasme ontvangen. Revitalisatie van het gebouw sluit bovendien perfect aan bij ambities van PC Uitvaart op het gebied verantwoord en duurzaam ondernemen. De gemeente heeft in januari 2019 een omgevingsvergunning voor de verbouwing afgegeven waarop de werkzaamheden direct zijn gestart. Naar verwachting kan het gebouw in het derde kwartaal van 2019 als kantoor in gebruik worden genomen en verlaat PC Uitvaart de Kabelweg in Amsterdam Sloterdijk waar het sinds 1996 is gevestigd.

Sparen

Sinds jaar en dag faciliteert PC Uitvaart (toekomstige) klanten die een uitvaart wensen te financieren door het bieden van spaar- en verzekeringsmogelijkheden. Veel klanten sloten hiervoor een depositorekening bij Stichting PC Uitvaart Deposito. Gaandeweg is dit spaarfonds echter overvleugeld door het verzekeringsbedrijf van PC Uitvaart. Zeker de laatste 10 à 15 jaar was de marketing sterk gericht op verzekeren in plaats van sparen voor de uitvaart. Resultaat van dit beleid was een groeiende verzekeringsportefeuille en een krimpend deposantenbestand. Desondanks slaagt PC Uitvaart Deposito erin om elk jaar een paar honderd nieuwe rekeninghouders te welkomen. Klanten herkennen een depositorekening als een eerlijk en transparant product.

In 2018 daalde het aantal deposantenrekeningen met 250 tot 5.382. Tegenover 445 rekeningen die zijn beëindigd, staan 195 nieuwe depositorekeningen. Het fonds streeft naar groei, maar helaas werd die in 2018 nog niet gerealiseerd. Van de overleden deposanten heeft PC Uitvaart in 79% van de gevallen (2017: 80%) de uitvaart verzorgd.

In 2018 heeft PC Uitvaart het grootste deel van haar verzekeringsportefeuille overgedragen aan ASR Verzekeringen en is tevens gestopt met het afsluiten van nieuwe verzekeringen. Daardoor is het depositofonds nog belangrijker geworden. PC Uitvaart vaart vanaf 2019 de strategische koers om al in een vroeg stadium met klanten in contact te komen over de invulling van hun uitvaart. Een depositorekening kan als aanvulling op het vastleggen van uitvaartwensen worden aangeboden. Een voordeel ten opzichte van verzekeren is dat er bij een depositorekening geen sprake is van het financieren van specifieke dienstverlening, maar dat de klant alle vrijheid behoudt bij het invullen van de uitvaart en dat ook door de tijd wisselende uitvaartwensen hierbij geen enkel probleem vormen.

Dit inzicht heeft PC Uitvaart doen besluiten om de mogelijkheid tot overdracht van (het grootste deel) van de verzekeringsportefeuille aan een externe verzekeraar te verkennen. Naast de verkoopopbrengst waren de reputatie en de financiële stabiliteit van de betreffende verzekeraar en de toezegging dat PC Uitvaart in de gelegenheid gesteld wordt om de uitvaarten van de verzekerden in de over te dragen portefeuille te kunnen blijven verzorgen, belangrijke selectiecriteria. Met ASR Verzekeringen (ASR) heeft PC Uitvaart een partner gevonden die aan deze criteria voldoet. Na een intensief traject van onderhandelingen, boekenonderzoek en de instemmingsprocedure door De Nederlandsche Bank (DNB) is de overdracht op 1 oktober 2018 succesvol afgerond.

Personeel en organisatie

De krapte op de arbeidsmarkt doet zich voelen bij PC Uitvaart. De arbeidsmobiliteit neemt toe. Ook PC Uitvaart werd in 2018 geconfronteerd met een veel hoger personeelsverloop dan gebruikelijk. Relatief veel medewerkers kozen ervoor om hun carrière buiten PC Uitvaart voort te zetten. Het vinden van goede vervangers valt niet altijd mee. Daarom is de afdeling P&O tijdelijk versterkt met een recruiter en worden verschillende vacatures nu door inhuur van extern personeel ingevuld.

Verder blijft – zoals ook al in eerdere bestuursverslagen aangestipt – het ziekteverzuim zorgelijk. Het verzuim steeg van 5,3% in 2017 tot 8% in 2018. Dit percentage ligt ruim boven het branchegemiddelde. Hoewel de redenen voor verzuim uiteenlopend zijn en de arbodienst weinig oorzaken kan aangeven waar PC Uitvaart invloed op heeft, heeft PC Uitvaart behoefte aan een nieuwe, frisse verzuimaanpak. Daarom zal in 2019 een andere arbodienstverlener worden gecontracteerd.

ICT

De implementatie van het nieuwe automatiseringssysteem Microsoft Dynamics 365 is succesvol geïntroduceerd bij uitvaartbegeleiding en heeft vertraging opgelopen voor uitvaartlocaties. Het was de bedoeling dat de hele PC Uitvaart organisatie in juli 2018 van IVS Oracle zou overstappen naar dit nieuwe systeem. Dit is niet gehaald. Alleen uitvaartbegeleiding is in 2018 live gegaan met Microsoft Dynamics. De locaties zijn gevolgd in maart 2019. Vooral de functionaliteit van het reserveringsportal vergde meer tijd dan voorzien. Ook de implementatie van Begraafplaats Administratie Manager (BAM) is uitgesteld tot in 2019.

Vooruitzichten voor 2019

Resultaatontwikkeling

PC Uitvaart geeft een hoge prioriteit aan haar uitvaartbegeleiding. De gekozen strategie moet leiden tot loyaliteit onder klanten en op lange termijn resulteren in extra uitvaarten. Op korte termijn is marktpositionering belangrijk. Naast het initiëren van in het oog springende marketingcampagnes, werving en training van servicegerichte medewerkers met passie en grote aandacht voor de klant, is ook het prijsbeleid onder de loep genomen. De tarieven van uitvaartbegeleiding zijn in 2019 niet of nauwelijks verhoogd. Dit alles ter bevordering de concurrentiepositie van PC Uitvaart.

De crematoria en begraafplaatsen van PC Uitvaart draaien naar tevredenheid. De verbeterde relatie met uitvaartondernemingen is hier ongetwijfeld debet aan. Dit zal worden bestendigd in 2019. Na jaren van teruggang stabiliseerde het aantal crematies en plechtigheden op Westgaarde. Van tevredenheid kan echter nog geen sprake zijn. Er is de afgelopen jaren fors geïnvesteerd en Westgaarde heeft nu een topaccommodatie. De bedoeling is dat dit zich zal vertalen in groei. Daar ligt dus een grote uitdaging voor het management.

Strategie

De marketingafdeling is onlangs versterkt en gaat nu door het leven als Marketing & sales. De afscheidsadviseurs resorteren onder deze afdeling en ook de online zichtbaarheid en vindbaarheid van PC Uitvaart krijgt extra aandacht.

Kantoor

De verhuizing van de kantoororganisatie van de Kabelweg in Amsterdam Sloterdijk naar de Ookmeerweg in Amsterdam Slotervaart zal ongetwijfeld grote impact op de organisatie hebben. Vertrouwde werkprocessen veranderen. Medewerkers worden gehuisvest in een modern, open en transparant kantoor zonder vaste werkplekken. Deze transformatie mag zeker niet onderschat worden, de directie heeft het volste vertrouwen in de flexibiliteit van de medewerkers om deze verhuizing tot een succes te maken.

Verzekeren en sparen

Na de overdracht van de dienstenverzekeringen naar ASR resteert er binnen PC Uitvaart nog een portefeuille met ruim 13.000 premievrije somverzekeringen. PC Uitvaart zal deze verzekeringen in eigen beheer afwickelen. Vanwege de omvang van de technische voorziening en het premievolume zal het Solvency II (Basic) toezicht dan niet langer op PC Uitvaart Verzekeringen van toepassing zijn. De Nederlandsche Bank heeft in een brief van 5 april 2019 ingestemd met ons verzoek tot intrekking van de vergunning.

In 2019 krijgt het afsluiten van nieuwe depositorekeningen prioriteit. Klanten die zich liever verzekeren voor de uitvaart kunnen terecht bij ASR. Zij bieden een verzekering waarbij PC Uitvaart als preferred supplier op de polis wordt vermeld.

Personeel en organisatie

Op personeelsgebied staat PC Uitvaart voor grote uitdagingen. Naast het terugdringen van ziekteverzuim is dat het invullen van vacatures. Zo zijn de functies van manager voor uitvaartbegeleiding en uitvaartlocaties momenteel. Het ontbreken van deze managers legt extra druk bij directie en management die deze taken waarnemen en ondermijnt de slagkracht van de organisatie. Wij hopen dan ook op de kortst mogelijke termijn geschikte managers aan te kunnen stellen, zodat de implementatie van de strategie voortvarend ter hand kan worden genomen.

Directielid J. Bijman heeft na een dienstverband van bijna 14 jaar besloten om de organisatie per 1 april 2019 te verlaten. Van 30 oktober 2014 tot 1 januari 2019 was hij lid van de statutaire directie van PC Uitvaart B.V. Wij wensen hem veel succes toe bij de voortzetting van zijn carrière. De heer Bijman is per 1 maart 2019 opgevolgd door de heer J.W. van Holst die beschikt over de nodige ervaring als bestuurder in o.a. de uitvaartbranche.

Dankwoord

Wij danken onze opdrachtgevers, medewerkers en eenieder die zich in 2018 voor PC Uitvaart heeft ingezet en vertrouwen erop in 2019 weer te mogen rekenen op dezelfde betrokkenheid en energie bij het doorbouwen aan een mooie toekomst.

Amsterdam, 1 mei 2019

J.G.H. Helthuis
Algemeen directeur

J.W. van Holst
Financieel directeur

JAARREKENING 2018

Geconsolideerde balans per 31 december 2018
(voor resultaatverdeling)

ACTIVA

	31.12.2018		31.12.2017	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Goodwill deelneming		9		13
Materiële vaste activa 1.				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	24.863		22.439	
Machines en installaties	2.531		2.034	
Overige bedrijfsmiddelen	2.092		1.763	
Materiële vaste activa in uitvoering	346		3.815	
Vastgoed belegging	220		220	
		30.052		30.271
Financiële vaste activa				
Deelnemingen 2.	5.537		589	
Beleggingen 3.	15.923		39.617	
Latente belastingvorderingen 4.	150		87	
		21.610		40.293
Vlottende activa				
Vorraden		16		16
Vorderingen				
Debiteuren 5.	2.619		2.039	
Belastingen 6.	8		44	
Kortlopend deel beleggingen 7.	1.201		1.905	
Overlopende acquisitiekosten 8.	-		200	
Verbonden maatschappijen 9.	13		1	
Overige vorderingen 10.	619		1.056	
		4.460		5.245
Liquide middelen 11.				
Kas- en banktegoeden		9.158		14.948
		<u>65.305</u>		<u>90.786</u>

Geconsolideerde balans per 31 december 2018
(voor resultaatverdeling)

PASSIVA

	<u>31.12.2018</u>		<u>31.12.2017</u>	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Groepsvermogen				
Eigen vermogen	23.681		16.824	
Resultaat boekjaar	1.712		6.857	
Totaal groepsvermogen 12.		25.393		23.681
Vorzieningen 13.				
Latente belastingverplichting	1.043		2.105	
Onderhoud graven	2.064		1.881	
Technische voorziening verzekeringsbedrijf	1.752		25.013	
Personeelsverplichtingen	446		458	
		5.305		29.457
Langlopende schulden				
Kredietinstellingen 14.	8.300		9.900	
Bouwfondsobligaties 15.	104		107	
Vooruitontvangen huur graven 16.	2.087		2.341	
Deposanten 17.	16.221		17.083	
		26.712		29.431
Kortlopende schulden				
Kortlopende aflossingsverplichting langlopende schulden 18.	1.600		1.600	
Belastingen en sociale lasten 19.	1.676		693	
Crediteuren	1.796		2.045	
Deposanten 17.	1.802		1.776	
Overige schulden 20.	1.021		2.103	
		7.895		8.217
		<u>65.305</u>		<u>90.786</u>

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2018

	2018		2017	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Netto-omzet 21.				
Omzet uitvaarten	8.802		9.026	
Omzet begraven en cremieren	12.062		11.490	
Af: kosten van de omzet	(2.240)		(2.243)	
		18.624		18.273
Resultaat technische rekening verzekeringsbedrijf 22.				
Verdiende premies eigen rekening	1.266		1.940	
Wijziging technische voorziening eigen rekening	903		(625)	
Uitkeringen eigen rekening	(1.104)		(1.347)	
		1.065		(32)
		19.689		18.241
Algemene beheerskosten				
Personeelskosten 23.	9.690		9.635	
Afschrijvingen 24.	2.469		(3.501)	
Overige algemene beheerskosten 25.	6.122		5.578	
		18.281		11.712
Financiële baten en -lasten				
Opbrengst beleggingen 26.	1.531		2.828	
Overige rentebaten en -lasten 27.	(703)		(791)	
		828		2.037
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting		2.236		8.566
Belasting gewone bedrijfsuitoefening 28.		(713)		(1.937)
Resultaat deelnemingen		189		228
Bedrijfsresultaat na belasting		1.712		6.857
Netto-resultaat		1.712		6.857

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2018

	<u>2018</u>		<u>2017</u>	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Netto-omzet en resultaat technische rekening		19.689		18.241
Algemene beheerskosten		<u>(18.281)</u>		<u>(11.712)</u>
<i>Bedrijfsresultaat</i>		1.408		6.529
<i>Aanpassingen voor:</i>				
Afschrijvingen op materiële vaste activa	2.452		2.713	
Afschrijvingen op immateriële vaste activa	4		7	
Mutatie in geactiveerde acquisitiekosten	200		116	
Mutatie in technische voorziening verzekeringsbedrijf	(904)		625	
Mutatie in voorziening onderhoud graven	183		130	
Mutatie in voorziening personeelsverplichtingen	<u>(12)</u>		<u>300</u>	
		1.923		3.891
<i>Veranderingen in werkkapitaal:</i>				
Toe-/afname voorraden	-		-	
Toe-/afname debiteuren	(580)		29	
Toe-/afname overige vorderingen	120		16	
Toe-/afname crediteuren	(249)		513	
Afname overige schulden	<u>(1.302)</u>		<u>(52)</u>	
		(2.011)		506
<i>Kasstroom uit bedrijfsoperaties</i>		<u>1.320</u>		<u>10.926</u>
Ontvangen interest en dividend	1.106		910	
Betaalde interest	(703)		(791)	
Betaalde/ontvangen winstbelasting	<u>(858)</u>		<u>(16)</u>	
		(455)		103
		<u>865</u>		<u>11.029</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	(2.250)		(4.409)	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	17		3.837	
Investerings in financiële vaste activa	(10.121)		(7.317)	
Desinvesteringen in financiële vaste activa	30.495		4.048	
Overdracht pakketverzekeringen	(22.357)		-	
Ontvangen interim-dividend	<u>-</u>		<u>107</u>	
		<u>(4.216)</u>		<u>(3.734)</u>

	<u>2018</u>		<u>2017</u>	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Aflossing leningen kredietinstellingen	(1.600)		(1.600)	
Aflossing bouwfondsobligaties	(3)		(4)	
Aflossing deposanten	(836)		(1.029)	
		<u>(2.439)</u>		<u>(2.633)</u>
Saldo kasstromen				
Kasstroom uit operationele activiteiten		865		11.029
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		(4.216)		(3.734)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>(2.439)</u>		<u>(2.633)</u>
		(5.790)		4.662
Liquide middelen 1 januari (inclusief schulden bij kredietinstellingen)		14.948		10.286
Liquide middelen 31 december		<u><u>9.158</u></u>		<u><u>14.948</u></u>

TOELICHTING ALGEMEEN

Algemeen

De vennootschap is opgericht op 31 december 2002 en ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer nummer 34184683. De vestigingsplaats is Amsterdam en de vennootschap houdt kantoor op het adres Kabelweg 22.

De activiteiten van de vennootschap betreffen het uitoefenen of doen uitoefenen van het begrafenis- en crematieverzorgingsbedrijf. Voorts het deelnemen in dan wel het samenwerken met bedrijven of instellingen wier activiteiten in het verlengde van die van de vennootschap liggen.

De jaarrekening is opgesteld op basis van BW 2 Titel 9 en luidt in Euro's, hetgeen de functionele - presentatievaluta van de groep is.

De financiële gegevens van de moedermaatschappij PC Uitvaart B.V. zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening. Op grond daarvan is bij het opstellen van de enkelvoudige winst- en verliesrekening gebruik gemaakt van de vrijstelling ex artikel 402, titel 9, BW 2. Derhalve wordt volstaan met een vereenvoudigde winst- en verliesrekening.

PC Uitvaart B.V. maakt in haar geconsolideerde jaarrekening gebruik van balansmodel B en het model F voor de winst- en verliesrekening zoals voorgeschreven in het Besluit modellen voor de jaarrekening van de Raad van de Jaarverslaggeving. Ten aanzien van de geconsolideerde resultaten van PC Uitvaart Verzekeringen N.V. is gekozen voor een verkorte weergave van het resultaat uit de technische rekening na bruto-omzetresultaat. Er is niet een volledige presentatie van de resultaten van PC Uitvaart Verzekeringen N.V. volgens de voorgeschreven modellen van verzekeraars, vanwege het overwegende belang van de kernactiviteiten van PC Uitvaart B.V.

De jaarrekening is opgesteld in de veronderstelling dat de continuïteit van de onderneming gewaarborgd is.

Schattingen

Bij toepassing van de waarderingsgrondslagen en regelgeving voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van PC Uitvaart B.V. zich diverse oordelen en worden schattingen gemaakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen, inclusief de bijbehorende veronderstellingen, opgenomen in de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Voor PC Uitvaart Verzekeringen is nagegaan welke waarderingsgrondslagen het belangrijkst zijn voor haar bedrijfsactiviteiten en de interpretatie van haar resultaten. Bij het toepassen van deze waarderingsgrondslagen dienen complexe of subjectieve keuzes en inschattingen te worden gemaakt. Het betreft onder meer de regels voor het vaststellen van uitstaande beleggingen, verzekeringstechnische voorzieningen en het bepalen van reële waardes van financiële activa en passiva. Deze onderwerpen zijn van fundamenteel belang voor het bepalen van de vermogenspositie en de bedrijfsresultaten van PC Uitvaart Verzekeringen. Hierbij worden situaties beoordeeld, gebaseerd op financiële gegevens en informatie die in de tijd aan verandering onderhevig kunnen zijn. Het gebruik van andere aannames of financiële gegevens kan tot significant andere uitkomsten leiden. Voor een nadere beschouwing van deze waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar de betreffende toelichting op de jaarrekening en naar onderstaande informatie. Wijzigingen in de veronderstellingen kunnen een significant effect hebben op de geschatte reële waarde. Dientengevolge is de gepresenteerde reële waarde niet per definitie indicatief voor de netto realiseerbare waarde. Ook zijn de waarderings gebaseerd op marktcondities op een specifiek moment in de tijd en niet per definitie indicatief voor toekomstige reële waarden.

Grondslagen voor de consolidatie

In de consolidatie zijn de volgende (groeps-)maatschappijen begrepen:

- PC Uitvaart B.V. te Amsterdam;
- PC Uitvaartverzorging B.V. te Amsterdam (100%);
- PC Uitvaartlocaties B.V. te Amsterdam (100%);
- PC Uitvaart Verzekeringen N.V. te Amsterdam (100%);
- Stichting PC Uitvaart Deposito te Amsterdam (100%);
- PC Uitvaart Assurantiebemiddeling B.V. te Amsterdam (100%).

De in de jaarrekeningen van de geconsolideerde groepsmaatschappijen vermelde posten zijn geconsolideerd volgens het principe van integrale consolidatie. Een eventueel belang van derden in het geconsolideerde vermogen wordt afzonderlijk vermeld.

Als gevolg van de omstandigheid dat de Stichting PC Uitvaart Deposito (in wettelijke zin) geen deelneming van de vennootschap is, bestaat er een verschil tussen het groepsvermogen en het vermogen en resultaat volgens de enkelvoudige jaarrekening. Deze verschillen zijn nader toegelicht.

Voorts heeft PC Uitvaart B.V. 50% deelnemingen in de vennootschappen Begraafplaatsen en Crematorium Almere B.V., Samenwerking Crematorium B.V. en Crematorium en Uitvaartcentrum Alkmaar B.V. Er vindt geen consolidatie plaats van deze vennootschap op grond van het ontbreken van de beslissende zeggenschap.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa betreft goodwill die aan derden is betaald bij acquisitie van deelnemingen. De goodwill wordt bepaald als het verschil tussen de overnameprijs en de netto vermogenswaarde van de deelneming op het moment van overname. Over de goodwill wordt in 10 jaar lineair afgeschreven.

Materiële vaste activa

Waardering geschiedt op basis van de verkrijgingsprijs, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gebaseerd op de te verwachten levensduur. De afschrijving vangt aan met ingang van de datum van ingebruikneming. Indien sprake is van duurzame waardevermindering, vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde. Afwaardering vindt plaats ten laste van de resultatenrekening.

Op de gebouwen wordt 2% van de aanschaffingswaarde per jaar afgeschreven. Op beleggingen in vastgoed wordt niet afgeschreven. Beleggingen in vastgoed worden gewaardeerd tegen actuele waarde op basis van taxaties van een externe deskundige met een periodiciteit van 3 jaar. Zowel ongerealiseerde als gerealiseerde waardeveranderingen worden via het resultaat verantwoord.

Op de in opstallen geïnvesteerde verbouwkosten wordt 10% per jaar afgeschreven. Ook de kosten voor ingrijpend herstel van en groot onderhoud aan opstallen worden beschouwd als geïnvesteerde verbouwkosten. Het afschrijvingspercentage van de in andere vaste bedrijfsmiddelen begrepen activa varieert van 6,67% tot 20% per jaar.

Financiële vaste activa

Aandelen

Aandelen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Zowel ongerealiseerde als gerealiseerde waardeveranderingen worden via het resultaat verantwoord.

Obligaties

Obligaties worden gewaardeerd tegen de gearmortiseerde kostprijs. Het uitgangspunt is om de obligaties tot het einde van hun looptijd aan te houden. De obligaties worden bij eerste opname in de balans gewaardeerd tegen reële waarde vermeerderd met de transactiekosten die direct toe te wijzen zijn aan de verwerving van het financieel actief. Na eerste opname worden de obligaties gewaardeerd tegen gearmortiseerde kostprijs. De gearmortiseerde kostprijs (amortisatiewaarde) bestaat naast de hoofdsom uit verrekende transactieposten, boeterente en/of (dis)agio dat volgens de effectieve rentemethode wordt verdeeld over de economische looptijd van de transactie.

Leningen

Leningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Derivaten

Derivaten worden gewaardeerd tegen actuele waarde. In het geval dat een derivaat een hedge betreft van een ander financieel instrument (lening) en sprake is van een effectieve hedge, wordt dit derivaat off-balance gepresenteerd. De actuele waarde van het derivaat wordt vermeld in de toelichting op de balans bij het betreffende financiële instrument.

Deelnemingen

Waardering van deelnemingen geschiedt tegen netto-vermogenswaarde. Voor deelnemingen met een negatief eigen vermogen wordt een voorziening gevormd voor zover de holding hierop aangesproken kan worden.

Latente belastingvorderingen

De latente belastingvorderingen hebben betrekking op compensabele verliezen of een afwijking tussen de commerciële en fiscale waardering van vaste activa. De vorderingen worden berekend op basis van het geldende belastingtarief, rekening houdend met het verwachte tijdstip van realisatie. Latente belastingen worden opgenomen indien en voor zover in redelijkheid mag worden aangenomen dat de vorderingen gerealiseerd zullen worden.

Vorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere actuele waarde. Voor de waardering wordt de zogenaamde fifo-methode gehanteerd.

Vorderingen

Deze zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Overige vorderingen

De overige vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Liquide middelen

De kas- en banksaldi zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorzieningen

Voorziening onderhoud graven

De voorziening onderhoud graven is gewaardeerd tegen contante waarde. Discontering vindt plaats op basis van de rentekostenvoet met betrekking tot de langlopende schulden van de onderneming.

Technische voorziening verzekeringsbedrijf

De technische voorziening is berekend volgens de netto-prospectieve methode op basis van GB 2000-2005. Bij de berekening zijn de volgende grondslagen gehanteerd:

- Beleggingsopbrengst 4%
- Indexatie kapitaal 2% of 3,33% enkelvoudig

Voorziening latente belastingverplichting

Latente belastingverplichtingen worden berekend op basis van het geldende belastingtarief, rekening houdend met het verwachte tijdstip van realisatie.

Voorziening personeelsverplichtingen

De voorziening voor personeelsverplichtingen is berekend op actuariële basis.

De overige voorzieningen worden opgenomen tegen nominale waarde.

Overlopende acquisitiekosten

De (overlopende) acquisitiekosten met betrekking tot premiepolissen worden geactiveerd. De kosten vallen in 10 jaar (lineair) vrij ten laste van het technische resultaat. Alle acquisitiekosten met betrekking tot beëindigde verzekeringen (zowel door natuurlijk als onnatuurlijk verval) vallen direct vrij ten laste van het resultaat.

Overige activa en passiva

Alle overige posten in de balans worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders vermeld.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

De kosten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin ze zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn.

Omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen en diensten aan derden onder aftrek van kortingen. De in rekening gebrachte verschotten zijn gesaldeerd.

Resultaat technische rekening verzekeringsbedrijf

Het resultaat van de technische rekening verzekeringsbedrijf wordt bepaald door de in het boekjaar ontvangen premies, exclusief de herverzekeringspremies, te verminderen met de uitkeringen en de toename van de technische voorziening. Bij de bepaling van het resultaat van de technische rekening zijn toegerekende beleggingsopbrengsten en hieraan gerelateerde lasten buiten beschouwing gelaten.

Kosten

Kosten voor gemeenschappelijke rekening

Binnen de groep is sprake van kosten voor gemeenschappelijke rekening. Deze kosten worden op basis van verdeelsleutels doorbelast aan de groepsmaatschappijen. Deze verdeelsleutels zijn gebaseerd op de mate waarin van de desbetreffende diensten gebruik wordt gemaakt en worden van jaar tot jaar bepaald.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingen geschieden tijdsevenredig op basis van de verwachte economische levensduur. Op aanschaffingen in het verslagjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Pensioenen

PC Uitvaart heeft voor haar werknemers met ingang van 2016 een pensioenregeling op basis van beschikbare premie ingesteld. De uitvoerder van de regeling is Be Frank PPI. De beschikbare premie wordt bepaald aan de hand van de leeftijd en de pensioengrondslag van de deelnemer. De eigen bijdrage voor werknemers bedraagt 5,5% van de pensioengrondslag. Het partnerpensioen en het ANW-hiaat zijn op risicobasis door PC Uitvaart verzekerd.

Opbrengsten uit beleggingen

Onder opbrengsten uit beleggingen worden, naast de directie opbrengsten als rente en dividend, de gerealiseerde en onrealiseerde resultaten uit de onder de financiële vaste activa opgenomen beleggingen verantwoord. Bij bepaling van de opbrengsten wordt rekening gehouden met de actuele waarde van de beleggingen. Als actuele waarde wordt de koerswaarde gehanteerd. Uitzondering hierop zijn beleggingen in obligaties. Bij deze beleggingen wordt de actuele waarde bepaald door amortisatie van het verschil tussen kostprijs en nominale waarde naar rato de looptijd van de belegging.

Resultaat deelnemingen

Resultaten van niet-geconsolideerde deelnemingen worden verantwoord overeenkomstig de vermogensmutatiemethode, danwel tegen kostprijs. Voorzover op kostprijs wordt gewaardeerd betreft het resultaat de in het boekjaar ontvangen dividenden. Over onderlinge rekening-courantverhoudingen met groepsmaatschappijen wordt interest in rekening gebracht.

Belastingen

De belastingen worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk fiscaal niet-afrekbare kosten. De met bijzondere resultaten samenhangende belastingen worden daaraan rechtstreeks toegerekend. Verschillen tussen de fiscale en commerciële resultaatberekening worden ten laste c.q. ten gunste van de latente belastingpositie gebracht.

GRONDSLAGEN VOOR HET GECONSOLIDEERDE KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2018

1. Materiële vaste activa

Het afschrijvingspercentage van de materiële vaste activa varieert tussen 2% en 20% per jaar. De mutaties in deze activa zijn in het onderstaande schema samengevat:

	<u>Gebouwen/ terreinen</u>	<u>Machines/ installaties</u>	<u>Overige bedrijfs- middelen</u>	<u>Materiële vaste activa in uitvoering</u>	<u>Vastgoed belegging</u>	<u>Totaal 2018</u>
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari						
Aanschafwaarde	44.885	6.391	19.484	3.815	220	74.795
Cumulatieve afschrijving	(22.446)	(4.357)	(17.721)	-	-	(44.524)
Boekwaarde	<u>22.439</u>	<u>2.034</u>	<u>1.763</u>	<u>3.815</u>	<u>220</u>	<u>30.271</u>
Mutaties in de boekwaarden						
Investerings	1.099	30	803	318	-	2.250
Overboekingen	2.802	831	154	(3.787)	-	-
Desinvesteringen	(13)	(460)	(194)	-	-	(667)
Afschrijving desinvesteringen	13	460	177	-	-	650
Afschrijvingen	(1.477)	(364)	(611)	-	-	(2.452)
	<u>2.424</u>	<u>497</u>	<u>329</u>	<u>(3.469)</u>	<u>-</u>	<u>(219)</u>
Stand per 31 december						
Aanschafwaarde	48.773	6.792	20.247	346	220	76.378
Cumulatieve afschrijving	(23.910)	(4.261)	(18.155)	-	-	(46.326)
Boekwaarde	<u>24.863</u>	<u>2.531</u>	<u>2.092</u>	<u>346</u>	<u>220</u>	<u>30.052</u>

De gronden van de uitvaartcentra zijn grotendeels in erfpacht verkregen. Onder Gebouwen en terreinen is mede een aula van Crematorium een Uitvaartcentrum Zaanstad begrepen waarvoor een doorlopend recht van opstal is verkregen. Ook op de grond van Begraafplaats Westgaarde is een afgekocht recht van erfpacht van toepassing. Voor de overige opstallen is sprake van eigen grond.

Voor de op het onroerend goed verstrekte zekerheden wordt verwezen naar het genoemde onder de langlopende schulden aan kredietinstellingen (zie pagina 28).

Onder overige bedrijfsmiddelen is zelf ontwikkelde software opgenomen ad. € 13.000. Deze investeringen worden in 5 jaar afgeschreven.

Financiële vaste activa

2. Deelnemingen

Deze post betreft de volgende niet-geconsolideerde deelnemingen.

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Begraafplaatsen en crematorium Almere B.V.	786	589
Samenwerking crematorium B.V.	4.675	-
Crematorium en uitvaartcentrum Alkmaar B.V.	76	-
	<u>5.537</u>	<u>589</u>

Onderstaand volgt een overzicht van het verloop van de waarde van de post deelnemingen:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	589	468
Kapitaalstortingen	4.759	-
Uitkering interim-dividend	-	(107)
Resultaat deelnemingen in boekjaar	189	228
Stand per 31 december	<u>5.537</u>	<u>589</u>

3. Beleggingen

De beleggingen hebben overwegend een duurzaam karakter. Voor zover de beleggingen geen duurzaam karakter hebben (looptijd korter dan één jaar), zijn ze gerubriceerd onder de vlottende activa. Het waardeverloop van de beleggingen was in 2018 als volgt:

	<u>Obligaties</u>	<u>Aandelen</u>	<u>Leningen</u>	<u>Totaal</u>
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	21.987	14.580	3.050	39.617
Bij: kortlopend deel	1.705	-	200	1.905
Totaal beleggingen per 1 januari	<u>23.692</u>	<u>14.580</u>	<u>3.250</u>	<u>41.522</u>
Bij: aankopen/verstrekkingen	4.354	1.008	-	5.362
Af: verkopen/aflossingen	(22.805)	(7.490)	(200)	(30.495)
Bij/af: koersresultaten/amortisatie	1.507	(772)	-	735
Totaal beleggingen per 31 december	<u>6.748</u>	<u>7.326</u>	<u>3.050</u>	<u>17.124</u>
Af: kortlopend deel	(1.001)	-	(200)	(1.201)
Stand per 31 december	<u>5.747</u>	<u>7.326</u>	<u>2.850</u>	<u>15.923</u>

Obligaties

De gemiddelde resterende looptijd van de obligaties per 31 december 2018 is 9,4 jaar. De boekwaarde van de obligaties met een looptijd van meer dan 5 jaar is € 3.233.000.

Aandelen

Onder aandelen worden ook obligatie- en onroerend goed fondsen verantwoord. Aandelen worden gewaardeerd tegen marktwaarde casu quo beurswaarde.

Leningen

Deze post betreft een hypothecaire lening aan Begraafplaatsen & Crematorium Almere B.V. Het interestpercentage bedraagt 5,5%.

4. Latente belastingvorderingen

Onderstaand volgt een verdeling van de latente belastingvorderingen naar oorzaken:

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Fiscaal compensabele verliezen	28	-
Fiscaal hogere waardering materiële vaste activa	122	87
	<u>150</u>	<u>87</u>
Onderstaand wordt het verloop van de post in 2018 toegelicht:		€ 1.000
Stand per 1 januari		87
Voorwaarts fiscaal compensabel verlies 2018 Stichting PC Uitvaart Deposito		28
Mutatie wijziging waardering vaste activa		35
Stand per 31 december		<u>150</u>

Vorderingen

5. Debiteuren

De post debiteuren is als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Debiteuren	3.405	2.207
Voorziening voor oninbaarheid	(493)	(168)
	<u>2.619</u>	<u>2.039</u>

6. Belastingen

De kortlopende belastingvorderingen zijn als volgt onderverdeeld:

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Omzetbelasting	-	5
Dividendbelastingbelasting	8	8
Vennootschapsbelastingbelasting	-	31
	<u>8</u>	<u>44</u>

7. Kortlopend deel beleggingen

Dit betreft het deel van de onder financiële vaste activa opgenomen beleggingen dat naar verwachting in 2019 zal worden afgelost, uitgeloot of verkocht.

8. Overlopende acquisitiekosten

Het verloop van deze post was als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	200	316
Afschrijvingen	(61)	(103)
Vrijval i.v.m. beëindiging	(139)	(13)
Stand per 31 december	<u>-</u>	<u>200</u>

De overlopende acquisitiekosten hebben betrekking op verzekeringen met doorlopende premie en worden in 10 jaar ten laste van het resultaat gebracht. Als een verzekering als gevolg van overlijden van de verzekerde of royement wordt beëindigd, wordt de nog resterende boekwaarde van de geactiveerde acquisitiekosten direct geheel ten laste van het resultaat gebracht.

De acquisitiekosten zijn geactiveerd uit hoofde van verzekeringen uit de PC Uitvaart portefeuille. Met de overdracht van deze portefeuille naar ASR Verzekeringen per 1 oktober 2018 is de resterende boekwaarde à € 132.000 vrijgevallen ten laste van het resultaat.

9. Verbonden maatschappijen

Deze post betreft een vordering op Begraafplaatsen & Crematorium Almere B.V. Over de vordering, die een kortlopend karakter heeft, wordt 2,5% rente vergoed.

10. Overige vorderingen

Deze post is als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Nog te ontvangen rente	210	520
Vooruitbetaalde verzekeringspremies	69	61
Vordering verzekeringsnemers inzake distributiekosten	-	133
Vooruitbetaalde pensioenpremies	66	29
Overigen	274	313
	<u>619</u>	<u>1.056</u>

Op de vordering verzekeringsnemers inzake distributiekosten is ultimo 2017 een voorziening voor oninbaarheid van € 54.000 in mindering gebracht. De vordering is als onderdeel van de overdracht van de verzekeringen waarop de vordering betrekking heeft, overgeheveld naar ASR.

De kortlopende vorderingen hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.

11. Liquide middelen

Dit betreft het kassaldo en de direct op eisbare tegoeden en staan vrij ter beschikking.

PC Uitvaart B.V. heeft per 31 december 2018 een tegoed van € 8.786.000 (per 31 december 2017: € 12.047.000) op betaal- en spaarrekeningen bij Rabobank. In de financieringsovereenkomst met Rabobank is voor deze rekeningen een kredietfaciliteit van € 500.000 overeengekomen.

12. Groepsvermogen

Voor een toelichting op het eigen vermogen van PC Uitvaart B.V. en de aansluiting tussen het geconsolideerde en enkelvoudige vermogen wordt verwezen naar de toelichting bij de enkelvoudige jaarrekening.

13. Voorzieningen

Het verloop van deze post gedurende de verslagperiode was als volgt:

	<u>Stand</u> <u>1 januari</u>	<u>Dotaties</u>	<u>Ont-</u> <u>trekkingen</u>	<u>Stand</u> <u>31 december</u>
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Latente belastingverplichting	2.105	-	(1.062)	1.043
Onderhoud graven	1.881	424	(241)	2.064
Personeelsverplichtingen	458	-	(12)	446
Verzekeringsverplichtingen	25.013	-	(23.261)	1.752
Totaal	<u>29.457</u>	<u>424</u>	<u>(24.576)</u>	<u>5.305</u>

Latente belastingverplichting

De voorziening latente belastingverplichtingen heeft betrekking op tijdelijke verschillen tussen de fiscale en commerciële waardering van de materiële en financiële vaste activa en voorziening verzekeringsverplichtingen.

Onderhoud graven

De voorziening onderhoud graven betreft de contante waarde van de afgekochte kosten voor toekomstige onderhoudswerkzaamheden voor de graven van de begraafplaatsen Westgaarde en Vredenhof. Toekomstige kosten zijn verdisconteerd op basis van de rentevoet voor vreemd vermogen van de onderneming. De voorziening kan als langlopend worden beschouwd.

Personeelsverplichtingen

De voorziening personeelsverplichtingen heeft betrekking op toekomstige jubileumuitkeringen, alsmede een verplichte bijdrage in de uitvaartkosten van gepensioneerde werknemers.

Technische voorziening verzekeringsverplichtingen

Na de overdracht van het grootste deel van de verzekeringen aan ASR bestaat de portefeuille nog geheel uit natura somverzekeringen.

De technische voorziening met betrekking tot de verplichtingen uit hoofde van afgesloten verzekeringen is als volgt te specificeren naar deelportefeuilles.

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Pakketverzekeringen	-	23.265
Natura somverzekeringen	1.752	1.748
	<u>1.752</u>	<u>25.013</u>

Pakketverzekeringen

De pakketverzekeringen zijn op 1 oktober 2018 overgedragen aan ASR Verzekeringen. Bij overdracht bedroeg de voorziening voor deze portefeuille € 23.324.000. PC Uitvaart Verzekeringen heeft aan ASR voor de overname van de verplichtingen een vergoeding van € 22.357.000 betaald. Het transactieresultaat is in de resultatenrekening verantwoord onder de post Wijziging technische voorziening eigen rekening.

Toezicht

Op verzoek van PC Uitvaart Verzekeringen heeft De Nederlandsche Bank op 5 april 2019 per brief bevestigd dat het toezicht is ingetrokken onder de voorwaarde dat polishouders hierover worden geïnformeerd.

Natura somverzekeringen

De voorziening voor deze verzekeringen is uitgevoerd op basis van de grondtafel GB 2000-2005, zonder leeftijdscorrecties. Als sterftkans in de genoemde grondtafel is het gemiddelde genomen van de sterftkans voor mannen uit de GBM 2000-2005 en die voor vrouwen uit de GBV 2000-2005. De gebruikte rekenrente voor zowel de Lasten als de Baten bedraagt 4%.

Voor een deel van de sommenverzekeringen is rekening gehouden met een jaarlijkse (enkelvoudige) indexatie van het verzekerd kapitaal met 2% of 3,33% conform de polisvoorwaarden.

Er is rekening gehouden met een voorziening voor administratiekosten. Er wordt van uitgegaan dat er een bedrag van € 0,25 van het verzekerd kapitaal per jaar benodigd is om de administratiekosten te dekken.

Alle verzekeringen zijn inmiddels premievrij.

Langlopende schulden

14. Kredietinstellingen

De langlopende schulden aan kredietinstellingen zijn als volgt te specificeren:

	<u>saldo</u> <u>31.12.2018</u>	<u>saldo</u> <u>31.12.2017</u>	<u>looptijd</u> <u>tot</u>	<u>rente-</u> <u>percentage</u>
	€ 1.000	€ 1.000		
Rabobank lening 1	5.900	6.300	2025	Euribor+2,05%
Rabobank lening 2	3.500	4.500	2022	Euribor+2,31%
Rabobank lening 3	500	700	2021	Euribor+1,91%
	<u>9.900</u>	<u>11.500</u>		
Kortlopende aflossingsverplichting	<u>(1.600)</u>	<u>(1.600)</u>		
	<u><u>8.300</u></u>	<u><u>9.900</u></u>		

De kortlopende aflossingsverplichting is opgenomen onder de kortlopende schulden. De gehele aflossingsverplichting in de komende vijf jaar bedraagt € 6.000.000.

In 2014 heeft PC Uitvaart het renterisico op lening 1 voor 80% gehedged door het afsluiten van een renteswapovereenkomst. De fixed-rente is 1,58%. De overeenkomst heeft een looptijd tot 2024. Per 31 december 2018 heeft de renteswapovereenkomst een negatieve marktwaarde van € 328.000 (31 december 2017: € 350.000 negatief).

Ter beperking van het renterisico op een deel van de bancaire schulden heeft PC Uitvaart in juni 2013 een renteswapovereenkomst afgesloten. Er is sprake van een rentehedge op de lening 2 voor de gehele looptijd van de lening. De fixed rente op het swapcontract is 2,02%. Per 31 december 2018 heeft de renteswapovereenkomst een negatieve marktwaarde van € 149.000 (31 december 2017: € 229.000 negatief).

Met Rabobank is overeengekomen dat de bank bij een marktwaarde van de swapcontracten onder € 1.965.0000 negatief (de margin call) PC Uitvaart kan verplichten om aanvullende zekerheden te stellen.

Als zekerheid voor de financiering is een hypotheekrecht van € 22.000.000 op onroerend goed van PC Uitvaart ten gunste van Rabobank gevestigd. Als aanvullende financieringsvoorwaarden gelden onder andere een negatieve pledge/pari passu verklaring en een positief/negatieve hypotheekverklaring. Tevens is als zekerheid verstrekt; verpanding van bepaalde vorderingen met rechten, huurpenningen, vorderingen op derden en inventaris.

Met Rabobank is een financieringsvoorwaarde een EBITDA van minimaal € 4.000.000 en een solvabiliteit van minimaal 30% overeengekomen. De solvabiliteit (eigen vermogen / totaal vermogen) is exclusief PC Uitvaart Verzekeringen N.V. en Stichting PC Uitvaart Depositofonds.

15. Bouwfondsobligaties

Dit betreft door leden opgenomen obligaties, elk groot € 11,34. Aflossing vindt uitsluitend plaats na overlijden, mits een aan de PC Uitvaart B.V. gelieerde uitvaartonderneming de uitvaart heeft verzorgd. Naar verwachting is een substantieel deel van de obligatiehouders reeds overleden zonder dat nabestaanden de obligatie hebben gedeclareerd. Naar verwachting heeft € 79.000 van de schuld een looptijd van meer dan vijf jaar.

16. Vooruitontvangen huur graven

De post vooruitontvangen huur graven heeft betrekking op gefactureerde bedragen met een meerjarig karakter die als een langlopende verplichting worden verantwoord en toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. De looptijd van de vooruitontvangen huur bedraagt 5, 10 of 20 jaar.

Het verloop van deze post over de verslagperiode was als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	2.341	2.456
Ontvangen huur graven	392	357
Vrijval	(646)	(472)
Stand per 31 december	<u>2.087</u>	<u>2.341</u>

Van de vooruitontvangen huur heeft € 912.000 een looptijd van langer dan vijf jaar.

17. Deposanten

Het verloop van de post depositanten was als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	17.083	17.988
Bij: kortlopend deel verplichting	1.776	1.900
Totale verplichting depositanten per 1 januari	<u>18.859</u>	<u>19.888</u>
Mutaties in boekjaar		
Bij: (bij)stortingen en overige mutaties	691	946
rentevergoeding	316	348
	<u>1.007</u>	<u>1.294</u>
Af: uitbetaald via:		
groepsmaatschappijen	(1.462)	(1.921)
derden	(381)	(402)
	<u>(1.843)</u>	<u>(2.323)</u>
Totale verplichting depositanten per 31 december	18.023	18.859
Af: kortlopend deel verplichting	(1.802)	(1.776)
Stand per 31 december	<u>16.221</u>	<u>17.083</u>

Over de depositantenrekeningen is in 2018 1,25% (2017: 1,25%) rente vergoed. Het aantal lopende depositantenrekeningen per 31 december 2018 is 5.382 (2017: 5.585).

Van de langlopende schuld aan deposanten heeft € 10.643.000 een looptijd van meer dan vijf jaar.

18. Kortlopende aflossingsverplichting langlopende schulden

Deze post heeft een looptijd tot één jaar en is als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Rabobank 38.35.974.017	400	400
Rabobank 31.35.964.078	1.000	1.000
Rabobank 05.00.109.76	200	200
	<u>1.600</u>	<u>1.600</u>

19. Belastingen en sociale lasten

Deze post is als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Loonheffing en sociale premies	327	299
Venootschapsbelasting	1.343	394
Omzetbelasting	6	-
	<u>1.676</u>	<u>693</u>

20. Overige schulden

De overige kortlopende schulden zijn als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Nettolonen, vakantiegeld en niet opgenomen vakantiedagen	515	534
Reservering afkoopsommen	26	82
Te betalen pensioenpremies	-	29
Te betalen accountantskosten	46	87
Te betalen facturen crematieovens Westgaarde	41	492
Te betalen facturen nieuwbouw Westgaarde	-	499
Te betalen rentelasten	45	52
Overigen	348	328
	<u>1.021</u>	<u>2.103</u>

De kortlopende schulden hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

De vennootschap heeft per 31 december 2018 de volgende niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen op zich genomen:

- Door de vennootschap zijn verplichtingen aangegaan uit hoofde van lease- en huurovereenkomsten. De overeenkomsten hebben voornamelijk betrekking op vervoermiddelen en onroerende zaken.
- De overeenkomsten voor lease van het wagenpark bij Alphabet hebben per 31 december 2018 een resterend looptijd van 0 tot 60 maanden. De totale verplichting uit hoofde van deze overeenkomsten bedraagt € 795.000. Van deze verplichting heeft € 524.000 een looptijd van langer dan een jaar.
- Met de Gemeente Amsterdam (Stadsdeel Noord) is voor een periode van 10 jaar een huurovereenkomst gesloten voor een uitvaartcentrum op de Noorderbegraafplaats gelegen aan de Buikslotermeerdijk te Amsterdam. De aanvangshuur bedraagt € 68.000 per jaar. De huurperiode is aangevangen op 1 oktober 2012. PC Uitvaart heeft de mogelijkheid om de huurperiode met nog eens 10 jaar te verlengen.
- Met KC B.V. heeft de vennootschap een (triple net) overeenkomst gesloten voor het huren van het kantoor aan de Kabelweg 22 te Amsterdam. De huurvergoeding bedraagt € 450.000 per jaar. De huurovereenkomst eindigt per 1 oktober 2019.
- Met De Geus Bouw is begin 2018 een overeenkomst gesloten voor de verbouwing van het voormalige uitvaartcentrum Westgaarde aan de Ookmeerweg 273-274. Het pand wordt na de verbouwing als nieuw kantoor voor PC Uitvaart in gebruik genomen. De aanneemsom bedraagt € 2.121.000 exclusief omzetbelasting.
- De vennootschap maakt deel uit van een fiscale eenheid vennootschapsbelasting en omzetbelasting samen met
 - PC Uitvaart Begeleiding B.V.
 - PC Uitvaartlocaties B.V.
 - PC Uitvaart Verzekeringen N.V.
 - PC Hoofd Assurantiebemiddeling B.V.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2018

21. Netto-omzet

Omzet uitvaarten, begrafenissen en crematies

De brutomarge bestaat uit het verschil tussen de voor de verzorgde uitvaarten in rekening gebrachte bedragen verminderd met de direct aan de omzet toe te rekenen kosten (kosten van de omzet).

De tijdelijke sluiting van crematorium Purmerend heeft geresulteerd in een omzetzijdering van ongeveer € 80.000.

22. Resultaat technische rekening verzekeringsbedrijf

De post resultaat technische rekening verzekeringsbedrijf is als volgt te specificeren:

Verdiende premies eigen rekening

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Periodieke premies	1.159	1.764
Eenmalige premies	107	176
	<u>1.266</u>	<u>1.940</u>

Wijziging technische voorziening

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Bruto	<u>903</u>	<u>(625)</u>

In de wijziging technische voorziening is een vrijval opgenomen van € 967.000 iv.m. de verkoop van de pakketverzekeringen.

Uitkeringen eigen rekening

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Uitkeringen in geld	<u>(1.104)</u>	<u>(1.347)</u>

De beleggingsresultaten en bedrijfskosten die aan het resultaat van de technische rekening kunnen worden toegerekend zijn elders verantwoord. Het zuivere resultaat van de technische rekening van PC Uitvaart Verzekeringen N.V. bedraagt € 1.730.000 (2017: € 821.000).

23. Personeelskosten

De specificatie van de personeelskosten is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Lonen en salarissen	7.384	7.077
Sociale lasten	1.063	1.078
Pensioenlasten	709	759
Overige personeelskosten	534	721
	<u>9.690</u>	<u>9.635</u>

Gedurende het verslagjaar waren er gemiddeld 132 werknemers (2017: 136) in dienst op basis van een volledige dagtaak.

24. Afschrijvingen

De specificatie van de afschrijvingen luidt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Afschrijving immateriële vaste activa	4	7
Afschrijving materiële vaste activa	2.367	2.713
Afwaardering materiële vaste activa	85	-
Resultaat verkoop materiële vaste activa	13	(6.221)
	<u>2.469</u>	<u>(3.501)</u>

De post afwaardering materiële vaste activa heeft betrekking op de boekwaarde van de oude crematieovens van Westgaarde die begin 2018 buiten gebruik zijn gesteld.

25. Overige algemene beheerskosten

De overige algemene beheerskosten zijn als volgt te specificeren:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Huisvestingskosten	3.058	2.737
Marketingkosten	833	725
Kantoorkosten	603	501
Reis- en autokosten	675	719
Algemene kosten	953	896
	<u>6.122</u>	<u>5.578</u>

De algemene beheerskosten zijn inclusief een bedrag van € 250.000 voor implementatie strategie en € 80.000 extra kosten als gevolg van tijdelijke sluiting crematorium Purmerend. In verband met de verkoop van de pakketverzekeringen is een bedrag van € 139.000 aan vrijval geactiveerde acquisitiekosten en een bedrag van € 237.000 aan begeleidingskosten.

De accountantskosten die in de algemene kosten zijn opgenomen, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Controle jaarrekeningen	124	155
Fiscale adviezen	54	62
	<u>178</u>	<u>217</u>

Financiële baten en -lasten

26. Opbrengsten uit beleggingen

Deze post betreft gerealiseerde en ongerealiseerde opbrengsten uit de beleggingsportefeuille bestaande uit obligaties, aandelen en leningen.

De specificatie van de post is als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Interest- en dividendopbrengsten	796	887
Gerealiseerde koersresultaten	3.755	1.923
Ongerealiseerde koersresultaten	(3.020)	18
	<u>1.531</u>	<u>2.828</u>

De amortisatie van de agio op obligaties is verwerkt in het koersresultaat.

De boekwinst op de verkoop van obligaties i.v.m. de verkoop van de pakketverzekeringen bedraagt € 1.613.000

27. Overige rentebaten en -lasten

Deze post is als volgt te specificeren:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Rentelasten deposanten	(316)	(337)
Overige financiële baten en -lasten	(387)	(454)
	<u>(703)</u>	<u>(791)</u>

28. Belastingen

De post belastingen volgens de resultatenrekening is als volgt te specificeren:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Fiscale eenheid PC Uitvaart B.V.	(878)	(1.774)
Stichting PC Uitvaart Deposito	165	(163)
	<u>(713)</u>	<u>(1.937)</u>

De effectieve belastinglast bedraagt 31,9% bij een toepasselijk tarief van 20% (25% boven € 200.000).

Begraafplaatsen & Crematorium Almere B.V., Samenwerking Crematorium B.V., Crematorium en uitvaartcentrum Alkmaar B.V. en Stichting PC Uitvaart Deposito maken geen deel uit van de fiscale eenheid vennootschapsbelasting.

Bestuurders en leden Raad van Commissarissen

Bezoldiging

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Bestuurders en voormalige bestuurders	464	413
Commissarissen en overige toezichthouders	88	88
	<u>552</u>	<u>501</u>

ENKELVOUDIGE BALANS EN RESULTATENREKENING 2018

Enkelvoudige balans per 31 december 2018

ACTIVA

	31.12.2018		31.12.2017	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Vaste activa				
Immateriële vaste activa 30.				
Goodwill deelneming		9		13
Materiële vaste activa 31.				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	16.322		17.188	
Overige bedrijfsmiddelen	2.294		1.829	
Materiële vaste activa in uitvoering	305		166	
		18.921		19.183
Financiële vaste activa				
Deelnemingen in groepsmaatschappijen 32.	66.020		54.004	
Lening groepsmaatschappij 33.	1.185		1.711	
Latente belastingvordering	112		-	
		67.317		55.715
Vlottende activa				
Vorderingen				
Debiteuren	53		7	
Kortlopend deel lening groepmaatschappij	526		526	
Vorderingen op groepsmaatschappijen	6.516		3.843	
Belastingen en sociale lasten	18		3	
Overige vorderingen	401		366	
		7.514		4.745
Liquide middelen		442		4.961
		<u>94.203</u>		<u>84.617</u>

Enkelvoudige balans per 31 december 2018
(voor resultaatverdeling)

PASSIVA

	<u>31.12.2018</u>		<u>31.12.2017</u>	
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Eigen vermogen				
Eigen vermogen	16.159		9.884	
Resultaat boekjaar	2.315		6.275	
Totaal eigen vermogen 34.		18.474		16.159
Voorzieningen				
Deelnemingen in groepsmaatschappijen 32.	284		283	
Latente belastingverplichtingen	819		783	
Overige voorzieningen	446		458	
		1.549		1.524
Langlopende schulden				
Kredietinstellingen	8.300		9.900	
Bouwfondsobligaties	104		107	
Achtergestelde leningen 35.	1.500		1.500	
Verbonden maatschappij 36.	10.078		5.500	
		19.982		17.007
Kortlopende schulden				
Kortlopende aflossingsverplichting van langlopende schulden	2.022		1.700	
Schulden aan groepsmaatschappijen	48.441		45.609	
Schulden aan verbonden maatschappijen	1.142		1.338	
Crediteuren	615		370	
Belastingen en sociale lasten	1.500		478	
Overige schulden	478		432	
		54.198		49.927
		<u>94.203</u>		<u>84.617</u>

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2018

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Resultaat uit deelnemingen (na belasting)	7.257	6.697
Overige resultaten (na belasting)	<u>(4.942)</u>	<u>(422)</u>
Netto-resultaat ^{37.}	<u><u>2.315</u></u>	<u><u>6.275</u></u>

TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

Algemeen

Voor de toegepaste grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans hierna niet nader worden toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

Publicatie

De vennootschap heeft voor de volgende vennootschappen aansprakelijkheidsverklaringen afgegeven als bedoeld in artikel 403, BW 2:

- PC Uitvaart Begeleiding B.V. te Amsterdam;
- PC Hoofd Assurantiebemiddeling B.V. te Amsterdam;
- PC Uitvaartlocaties B.V. te Amsterdam.

30. Immateriële vaste activa

Dit betreft de goodwill op de van derden overgenomen aandelen Vredenhof B.V. De goodwill wordt in 10 jaar afgeschreven.

31. Materiële vaste activa

De samenstelling en het verloop van de materiële vaste activa zijn in het onderstaande schema samengevat:

	<u>Gebouwen/ terreinen</u>	<u>Overige bedrijfs- middelen</u>	<u>Materiële vaste activa in uitvoering</u>	<u>Totaal 2018</u>	<u>Totaal 2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari					
Aanschafwaarde	30.811	8.737	166	39.714	47.412
Cumulatieve afschrijving	(13.623)	(6.908)	-	(20.531)	(23.117)
Boekwaarde	<u>17.188</u>	<u>1.829</u>	<u>166</u>	<u>19.183</u>	<u>24.295</u>
Mutaties in de boekwaarden					
Investerings	3	693	292	988	212
Overboekingen	-	153	(153)	-	-
Desinvesteringen	-	-	-	-	(7.910)
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-	-	-	4.083
Afschrijvingen	(869)	(381)	-	(1.250)	(1.497)
	<u>(866)</u>	<u>465</u>	<u>139</u>	<u>(262)</u>	<u>(5.112)</u>
Stand per 31 december					
Aanschafwaarde	30.814	9.583	305	40.702	39.714
Cumulatieve afschrijving	(14.492)	(7.289)	-	(21.781)	(20.531)
Boekwaarde	<u>16.322</u>	<u>2.294</u>	<u>305</u>	<u>18.921</u>	<u>19.183</u>

Financiële vaste activa

32. Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Het verloop van de deelnemingen was in de verslagperiode als volgt:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Netto vermogenswaarde per 1 januari	<u>53.721</u>	<u>47.131</u>
Mutatie in de boekwaarden		
Ontvangen interim dividend	-	(107)
Aankoop/storting op aandelen	4.759	-
Resultaat deelnemingen	7.257	6.697
	<u>12.016</u>	<u>6.590</u>
Netto vermogenswaarde per 31 december	<u><u>65.737</u></u>	<u><u>53.721</u></u>

De post deelneming is als volgt in de balans opgenomen:

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Financiële vaste activa	66.020	54.004
Voorziening deelneming	(283)	(283)
	<u><u>65.737</u></u>	<u><u>53.721</u></u>

33. Lening groepsmaatschappij

Dit betreft een lening aan groepsmaatschappij Begraafplaats en Crematorium Westgaarde B.V. Op de lening is in 2018 € 526.000 afgelost (2017: € 526.000).

34. Eigen vermogen

	<u>Geplaats/ en gestort kapitaal</u>	<u>Agio- reserve</u>	<u>Wettelijke reserves</u>	<u>Overige reserves</u>	<u>Totaal</u>
	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Stand per 1 januari	19	6.158	588	9.394	16.159
Resultaat boekjaar	-	-	-	2.315	2.315
Aandeel resultaat deelneming	-	-	190	(190)	-
Stand 31 december	<u><u>19</u></u>	<u><u>6.158</u></u>	<u><u>778</u></u>	<u><u>11.519</u></u>	<u><u>18.474</u></u>

De wettelijke reserve heeft betrekking op een deelneming in Begraafplaatsen & Crematorium Almere B.V. Uitkering van vermogen uit deze vennootschap is niet direct afdwingbaar voor PC Uitvaart B.V.

Het eigen vermogen is als volgt aan te sluiten met het groepsvermogen in de geconsolideerde jaarrekening:

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Eigen vermogen PC Uitvaart B.V. enkelvoudig	18.474	16.159
Eigen vermogen Stichting PC Uitvaart Deposito	6.919	7.522
Groepsvermogen	<u>25.393</u>	<u>23.681</u>

Omdat Stichting PC Uitvaart Deposito in wettelijke zin geen deelneming is van PC Uitvaart B.V. is het vermogen van de stichting niet beschikbaar voor het nakomen van betalingsverplichtingen aan crediteuren en andere schuldeisers van PC Uitvaart B.V. en haar dochtervennootschappen.

35. Achtergestelde leningen

Deze post is als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Stichting PC Uitvaart Deposito	1.500	1.500
	<u>1.500</u>	<u>1.500</u>

Op 30 juni 2015 heeft Stichting PC Uitvaart Deposito een lening van € 6,4 miljoen tegen een rente van 6,5% per jaar verstrekt aan PC Uitvaart B.V. Op deze lening dient in 2020 € 100.000 en vanaf 2021 € 300.000 per jaar te worden afgelost. Indien het eigen vermogen van Stichting PC Uitvaart Deposito lager is dan het uitstaande bedrag van de achtergestelde lening dient PC Uitvaart B.V. extra af te lossen tot het eigen vermogen van de stichting. Deze lening is aan de Rabobank achtergesteld.

36. Schulden aan groepsmaatschappijen

De schulden aan groepsmaatschappijen zijn als volgt te specificeren:

	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
Hypothecaire lening PC Uitvaart Verzekeringen N.V.	4.000	4.000
Lening Stichting PC Uitvaart Deposito	5.000	-
Hypothecaire lening Stichting PC Uitvaart Deposito	1.500	1.600
	<u>10.500</u>	<u>5.600</u>
Kortlopend deel	(422)	(100)
	<u>10.078</u>	<u>5.500</u>

De hypothecaire lening van PC Uitvaart Verzekeringen N.V. van € 4.000.000 is opgenomen op 18 april 2013 en heeft een intrestpercentage van 6% en een looptijd van 30 jaar. Op de lening zal de eerste vijf jaar geen aflossing plaatsvinden en vanaf jaar 6 zal er annuïtair worden afgelost. Als zekerheid is door PC Uitvaart B.V. een hypothecaire zekerheid verstrekt op het crematorium met uitvaartcentrum aan de Verlengde Aarkade 22 te Alphen aan den Rijn van € 6.400.000.

In 2018 heeft Stichting PC Uitvaart Deposito aan PC Uitvaart B.V. een lening van € 5.000.000 tegen een rentevergoeding van 4% verstrekt. Op 1 januari en 1 juli dient steeds € 125.000 op de lening afgelost te worden. De eerste aflossing is verschuldigd op 1 januari 2019. Als zekerheid voor het nakomen van de verplichtingen uit hoofde van deze lening is er ten gunste van Stichting PC Uitvaart Deposito pandrecht gevestigd op de aandelen van Samenwerking Crematorium B.V. die PC Uitvaart B.V. in eigenendom heeft.

Stichting PC Uitvaart Deposito heeft in 2015 een hypothecaire lening van € 1.900.000 tegen een rente van 4% verstrekt. Jaarlijks wordt op 1 januari en 1 juli € 50.000 afgelost. De eerste aflossing vond plaats op 1 januari 2016. Als zekerheid voor deze lening is er een hypothecaire inschrijving tot € 3.040.000 gevestigd op het voortdurende recht van erfpacht van een aan de gemeente Amsterdam in eigendom behorend perceel grond aan de Middenweg/Zaaierweg te Amsterdam, met het zich daarop bevindende uitvaartcentrum.

Niet in de balans opgenomen verplichtingen en activa

De vennootschap heeft per 31 december 2018 de volgende niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen op zich genomen:

- Door de vennootschap zijn verplichtingen aangegaan uit hoofde van lease- en huurovereenkomsten. De overeenkomsten hebben voornamelijk betrekking op vervoermiddelen en onroerende zaken.
- De overeenkomsten voor lease van het wagenpark bij Alfabeta hebben per 31 december 2018 een resterend looptijd van 0 tot 60 maanden. De totale verplichting uit hoofde van deze overeenkomsten bedraagt € 795.000. Van deze verplichting heeft € 524.000 een looptijd van langer dan een jaar.
- Met de Gemeente Amsterdam (Stadsdeel Noord) is voor een periode van 10 jaar een huurovereenkomst gesloten voor een uitvaartcentrum op de Noorderbegraafplaats gelegen aan de Buikslotermeerdijk te Amsterdam. De aanvangshuur bedraagt € 68.000 per jaar. De huurperiode is aangevangen op 1 oktober 2012. PC Uitvaart heeft de mogelijkheid om de huurperiode met nog eens 10 jaar te verlengen.
- Met KC B.V. heeft de vennootschap een (triple net) overeenkomst gesloten voor het huren van het kantoor aan de Kabelweg 22 te Amsterdam. De huurvergoeding bedraagt € 450.000 per jaar. De huurovereenkomst eindigt per 1 oktober 2019. PC Uitvaart B.V. heeft de optie om de huurperiode met een kwartaal te verlengen.
- Met De Geus Bouw is begin 2018 een overeenkomst gesloten voor de verbouwing van het voormalige uitvaartcentrum Westgaarde aan de Ookmeerweg 273-274. Het pand wordt na de verbouwing als nieuw kantoor voor PC Uitvaart in gebruik genomen. De aanneemsom bedraagt € 2.121.000 exclusief omzetbelasting.
- De vennootschap maakt deel uit van een fiscale eenheid vennootschapsbelasting en omzetbelasting samen met
 - PC Uitvaart Begeleiding B.V.
 - PC Uitvaartlocaties B.V.
 - PC Uitvaart Verzekeringen N.V.
 - PC Hooft Assuratiebemiddeling B.V.

37. Nettoresultaat

Het nettoresultaat is als volgt aan te sluiten met de geconsolideerde jaarrekening:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	€ 1.000	€ 1.000
PC Uitvaart B.V. enkelvoudig	2.315	6.275
Stichting PC Uitvaart Deposito	(603)	345
PC Uitvaart B.V. geconsolideerd	<u>1.712</u>	<u>6.620</u>

Voorstel resultaatbestemming

Het bestuur heeft conform artikel 22 lid 1 van de statuten bepaald om het positieve resultaat over 2018 ad. € 2.315.000 aan de algemene reserves toe te voegen.

Amsterdam, 1 mei 2019

Bestuur

J.G.H. Helthuis, algemeen directeur

J.W. van Holst, financieel directeur

Raad van Commissarissen

W.F.C. Cramer, voorzitter

E. van Batum

H.F.M. Gertsen

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire bepaling resultaatbestemming

In artikel 22 van de statuten zijn de volgende bepalingen ten aanzien van de bestemming van het resultaat van de vennootschap opgenomen:

- 22.1 De directie is bevoegd een door haar vast te stellen deel van de winst die door vaststelling van de jaarrekening is bepaald separaat te reserveren. Uitkeringen ten laste van op grond van de voorgaande volzin gereserveerde winst, kunnen slechts worden gedaan door de Algemene vergadering op voorstel van de directie en nadat de raad van commissarissen goedkeuring aan dit voorstel heeft verleend.
- 22.2 De Algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door vaststelling van de jaarrekening is bepaald, met inachtneming van het bepaalde in artikel 22.1. Indien de algemene vergadering niet voorafgaand aan of uiterlijk direct na het besluit tot vaststelling van de jaarrekening een besluit neemt tot bestemming van de winst, zal de winst worden gereserveerd.
- 22.3 De Algemene vergadering is bevoegd tot vaststelling van uitkeringen. Indien de vennootschap reserves krachtens de wet moet aanhouden, geldt deze bevoegdheid uitsluitend voor zover het eigen vermogen groter is dan die reserves. Een besluit van de algemene vergadering dat strekt tot uitkering heeft geen gevolgen zolang de directie geen goedkeuring heeft verleend. De directie mag deze goedkeuring slechts weigeren indien zij weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de Raad van Commissarissen van PC Uitvaart B.V. te Amsterdam